Datum: 09-06-2025

Beste wethouder Paas,

N.a.v. uw informatiebrief heeft de SP de volgende vragen, zie onze vragen in rood.

Volledigheidshalve merken wij op dat 17 juni de stukken voor behandeling raad 2 juli zijn gestuurd met daarin de volledig geactualiseerde cijfers.

Bij het overzicht in de bijlage passen de volgende toelichtingen en opmerkingen:

- De opgave begint met het meerjarige begrotingssaldo, dat afloopt van € 0 naar circa € 2,2 miljoen negatief. Relevant is nog dat er in het jaar 2026 sprake is van een extra inzet van reserves van circa € 3 miljoen. In de systematiek van de Provinciale toezichthouder moeten wij daarvoor in de aanstaande begroting gaan corrigeren. De Provincie heeft hier ook extra aandacht voor gevraagd in haar brief over het repressief toezicht over 2025.
Wat wordt hier precies bedoeld? Waar komen die 3 miljoen uit de reserves vandaan en hoezo moet dat en over welke reserve heeft u het? Welke gevolgen heeft dit voor de reserves? En de solvabiliteit etc.?
Hoeveel houden we over in alle domeinen zonder aan de reserve te komen?
Provinciaal financieel toezicht kent twee vormen: preventief en repressief toezicht. Repressief toezicht is het standaard toezicht voor gemeenten, preventief toezicht is strenger. In de begroting 2025 jaarschijf 2026 (ravijnjaar) hebben we incidenteel circa € 3 miljoen extra uit de reserves moeten halen om de begroting sluitend te maken. Dat past niet binnen de systematiek die de Provincie hanteert voor het beoordelen van het structurele evenwicht. Als wij dit niet terugdraaien voldoen wij in 2026 niet aan de eisen van repressief toezicht. Die ruimte om dit terug te draaien is er nu ook, omdat het Rijk alsnog met extra geld is gekomen (Voorjaarsnota 2025 Rijk / meicirculaire 2025).
Wat houden we in de regulier exploitatie over in alle domeinen als we niets uit de reserves halen? Dus zonder mutatie reserve. Over de jaren 2025, 2026, 2027, 2028. Hiervoor verwijzen u graag naar de gemeentelijke begroting 2025, pagina 153 en verder. En dan ook graag een overzicht van de actuele huidige stand van de alle reserves bij elkaar opgeteld. Voor het meest recente overzicht verwijzen u graag naar de rekening 2024, pagina 192 en pagina 204 (eigen vermogen), welke u recent toegezonden is ten behoeve van besluitvorming raad 2 juli 2025.

- Vervolgens ziet u in de regels eronder de posten die ook in de informatiebijeenkomsten aan de orde zijn geweest. Dat weten we niet meer uit ons hoofd. Wat bedoelt u? Hierbij doelen wij op de opsomming van onder het kopje “taakstellende opgaves en ontwikkelingen conform informatiebijeenkomsten (incl. jaar 2025)” Deze posten zijn reeds behandeld in de informatiebijeenkomsten. Het tussensaldo is de u bekende reeks van circa € 3 tot € 10 miljoen. U bedoelt de bezuinigingsopgaven? Ten tijde van de informatiebijeenkomsten was dit inderdaad het tussensaldo van de bezuinigingsopgave.
- Daarna volgen een aantal posten waarover de raad of het college besluiten hebben genomen. De mee- en tegenvallers zijn in beeld gebracht ten opzichte van de beschikbare budgetten. Voor wat betreft PLT en Wmo waren deze budgetten al gekort in verband met de taakstellingen. Wat bedoelt u? Stond deze bezuiniging al in de begroting voor 2025 en 2026 en gaat dat nu niet door? De taakstellingen stonden reeds in de begroting zoals ook toegelicht in de informatiebijeenkomsten. Omdat er nu een vergelijking wordt getrokken met die begrote budgetten kan dit tot een groter verschil leiden. Indien de taakstelling gehandhaafd blijft (en daarmee geacht wordt ingevuld te worden) levert dit een kleiner verschil op. De nu opgenomen nadeelreeks corrigeert inderdaad ook voor een deel die taakstelling.
Daarom wordt de telling gecorrigeerd om te komen tot het juiste tussensaldo voor de begroting. Dit begrijpen wij niet. Kunt u dat anders formuleren? Zie hierboven. Indien we in de telling niet zouden corrigeren voor deze reeds ingeboekte taakstellingen, zouden we het nadeel dubbel nemen. Enerzijds in de nieuwe reeks (het verschil t.o.v. reeds eerder gekort budget) en anderzijds nog eens als het bedrag taakstelling nog steeds als ‘min’ in de telling doorwerkt.
NB: In de raadsstukken tbv 2 juli hebben wij het overzicht anders opgebouwd.
- Daaronder ziet u een blokje naar aanleiding van de Voorjaarsnota van het Rijk. Het effect daarvan op de algemene uitkering is slechts indicatief. De meicirculaire 2025 zal meer exacte cijfers specifiek voor Kerkrade geven. Zodra deze wordt gepubliceerd zullen deze met u worden gedeeld volgens het in de informatiebijeenkomsten beschreven proces (planning: 17 juni 2025 direct na collegebesluit).
Het algemene beeld zoals dat ook in de media al naar voren kwam is dat voor wat betreft de algemene uitkering het ravijnjaar verschuift van 2026 naar 2028. Dat zit met name op het onderdeel jeugdzorg. In 2028 ontvangen wij op basis van de Voorjaarsnota Rijk (indicatief) € 5,2 miljoen minder dan in 2027 ! Dit is het verschil tussen het voordeel van € 3,9 miljoen in 2027 en het nadeel van € 1,3 miljoen in 2028. Dit verschil heeft helaas een structurele doorwerking. De rijkscompensaties kosten jeugdzorg moeten overigens eerst worden afgezet tegen de taakstelling jeugdzorg in onze begroting. Ook dit begrijpen we niet? Betekent dit dat we nu niet meer hoeven te bezuinigen? Waarom zouden we ons al moeten uitspreken over 2028? Er

moeten nog steeds keuzes gemaakt worden om de begroting structureel sluitend te krijgen. Het dieptepunt ligt niet langer in 2026, dit is verschoven naar 2028. Het jaar 2028 maakt deel uit van meerjarenraming.

- Verder is sprake van een reeds gerealiseerde meevaller 2025 op het dividend dat wij ontvangen. Wat is het bedrag waar de gemeente rekening mee heeft gehouden. Op basis daarvan is een positieve inschatting gemaakt voor de komende jaren. Daarbij is rekening gehouden met het gewijzigd dividendbeleid van Enexis vanaf 2026, zoals vastgesteld in de andeelhoudersvergadering van april 2025. Het maximaal uit te keren dividend is daarbij afgetopt op € 100 miljoen.

Graag beter uitleggen hoe, wat en waarom? Het dividend viel hoger uit dan verwacht. Ook voor de komende jaren is de verwachting daarvoor naar boven bijgesteld. Het voordeel is echter minder hoog dan in 2025 omdat Enexis vanaf 2026 een plafond heeft ingesteld voor het uit te betalen dividend.

Daarmee wordt tegemoet gekomen aan de financieringsbehoefte die Enexis heeft door de energietransitie. Dit beleid zal in 2028 worden geëvalueerd door de aandeelhouders.

- De GR-en hebben allen hun ontwerpbegrotingen ingediend en gemeenten in de gelegenheid gesteld om daarop hun zienswijzen te geven. De stukken zijn u inmiddels bekend, de
besluitvorming door de raad moet nog plaatsvinden op 2 juli. De bedragen in het overzicht
komen overeen met die stukken. Met dien verstande dat voor het effect op ons begrotingssaldo nog relevant is dat:

o Bij de GR Omgevingsdienst de extra lasten deels nog kunnen worden opgevangen door de eerdere reserveringen van meevallers in oudere jaren

o Bij de GR RD4 de meerkosten worden verdisconteerd in het afvaltarief (100% kostendekkendheid, budgettair neutraal)

De mee- en tegenvallers zijn in beeld gebracht ten opzichte van de beschikbare budgetten. Deze budgetten waren al gekort voor de taakstelling op de GR-en (specifiek € 500.000 in 2025 voor WOZL, € 400.000 in 2026 en € 800.000 vanaf 2027 voor alle GR-en gezamenlijk. Daarom wordt onderaan de telling gecorrigeerd om te komen tot het juiste tussensaldo voor de begroting.

- Vervolgens moet nog een oplossing gevonden worden voor de extra inzet van de reserves in 2026 conform de Begroting 2025 en verdere jaren. Vooralsnog gaan wij uit van eenzelfde bedrag dat in 2026 moet worden teruggestort. Op deze wijze kan dit worden geneutraliseerd op een wijze die voldoet aan de eisen van de Provincie.

Dit is onbegrijpelijk, graag toelichten hoe wat en waarom? Zie het antwoord op uw vraag bij het eerste streepje.

Volledigheidshalve melden wij nog dat wij ten opzichte van de u reeds bekende ambtelijk geïnventariseerde mogelijkheden nog een aanvullende mogelijkheid hebben onderzocht en overwegen. Wat bedoelt u hier precies mee? Er is nog een aanvullende mogelijkheid gevonden. Een positief resultaat 2024 en een positief begrotingssaldo 2025 zoals zich dat nu lijkt voor te gaan doen, Wat bedoelt u, welke positieve resultaten en hoe komen die tot stand, m.a.w waar komt het geld vandaan waardoor we nu positief staan? Graag een opsomming per onderdeel. Hiervoor verwijzen wij graag naar de Jaarrekening 2024 en naar het geactualiseerde financieel overzicht voor 2025 en verder. Kunnen (onder voorwaarden) worden ingezet om meerjarig de afschrijvingslasten van investeringen te verlagen Graag toelichten hoe wat en hoeveel en waarom en welke voorwaarden? Het gaat hier om een meerjarige dekking van de afschrijvingslasten van investeringen. Omdat afschrijvingen zich langjarig uitstrekken kunnen onttrekkingen aan reserves (via nieuw te vormen reserve kapitaallasten) specifiek en uitsluitend ter dekking van deze langjarige lasten toch kwalificeren als structurele dekking. op een wijze die ook voldoet aan de eisen van de Provincie. Welke eisen inzake wat precies bedoelt u hier? De toezichteisen ten aanzien van structurele dekking heeft een positief effect op het begrotingssaldo voor de komende jaren. Hoe wat en waarom? Omdat de afschrijvingslasten dan worden afgedekt uit deze specifieke reserve, tot de investering is afgeschreven. Dat is gunstig voor het (structurele) begrotingssaldo. Wij zullen dit meenemen in de voorstellen die wij u gaan doen. Wie is we hier? Voorstellen waarover? Conform de met de raad gemaakte afspraken zal het college u voorstellen doen in het kader van het studiejaar en als voorbereiding op de Begroting 2026 e.v/1e bijstelling 2025.

Voor de vervolgplanning verwijzen wij naar de informatiebijeenkomsten, met als belangrijkste punten:

17 juni: Collegebesluit meicirculaire, opgave, keuzes.

Raad wordt na collegebesluit direct geïnformeerd, raadsstukken volgen zsm. Het lijkt ons eveneens een kwestie van de raad hoe er met de meicirculaire wordt omgegaan? Dat is juist. Maar het college neemt eerst zelf een besluit over de resultaten van de circulaire. De resultaten worden vervolgens meegenomen in het totale financiële overzicht dat de raad wordt aangeboden ter besluitvorming als financiële basis voor de Begroting. Het is aan de raad(sfracties) om in te stemmen met het bijbehorende ontwerpbesluit, te amenderen of niet in te stemmen met het ontwerpbesluit.

18 juni – 2 juli: Eventuele moties/amendementen op basis van voorwerk april-juni Hoezo moet dat nu als we geen bezuinigingsopdracht meer hebben? hoe kan het dat we in 2025 5 miljoen over hebben en in 2026 een miljoen tekort, komt dat door de terugstort verplichting van 3 miljoen die we in 2025 uit de reserves onttrekken? en zo ja waarom zouden we dat doen? Er bestaat nog steeds een bezuinigingsopgave. De vraag m.b.t. de reserves is hiervoor reeds beantwoord. De terugstorting is slechts één van de oorzaken. Andere posten die zorgen voor zeer grote verschillen tussen 2025 en 2026 zijn: ontwikkeling BUIG, verkoop aandelen GaiaZoo, WMO, Voorjaarsnota Rijk

24 juni: Gezamenlijke commissie Studiejaar, normale aanlevertijden niet mogelijk! Wat kan dan niet aangeleverd worden? Alle benodigde stukken zullen worden aangeleverd. Vanwege de zeer krappe planning zoals ook aan de orde is geweest in de

Financiële Commissie en in de 3 informatiebijeenkomsten kan de gebruikelijke aanlevertijd niet gehaald worden. Dit heeft met name betrekking op de aanlevering ten behoeve van de Gezamenlijke Commissie 24 juni. We spannen ons maximaal in om u de stukken te doen toekomen volgens de afwijkende planning die met de raad gedeeld is. Waarom zouden we dat doen als we niet hoeven te bezuinigen? Er bestaat nog steeds een bezuinigingsopgave.

2 juli: Raadsbesluit Studiejaar (werktitel) Waarom een besluit nemen als het ravijnjaar nu 2 jaar opschuift en we dus nu niet hoeven te bezuinigen? Er bestaat nog steeds een bezuinigingsopgave en het jaar 2028 valt nog steeds in de huidige meerjarenraming. Bovendien moet er tijdig een sluitende Begroting 2026 + meerjarenraming 2027 e.v. aangeleverd worden aan de toezichthouder.

Mocht u over de inhoud van deze brief nog vragen hebben, is er op dinsdag 10 juni a.s. van 19.00-20.00 uur ruimte voor ambtelijke bijstand. Om de juiste voorbereidingen te kunnen treffen wordt wel gevraagd om via de griffie kenbaar te maken dat u hier gebruik van wil maken en daarbij kort aan te geven waarover u graag meer wil weten.

Voor nu vertrouw ik erop u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben.

Mr. J.P.M. Paas
Wethouder Financiën